

BERTATEA

Z.

părată d...
Tarevn...
de Hessen...
Patrioții și fain...
un Princip...
Curtea r...
în acel ca...
și Slovaci...
seze și el...
și a țării...

Libertate cu adusele sale „Foaia Interesantă”, „Cronica”, „Bolnaci” și broșurile „Spicuri Economice”, pe an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economiști: 6 cor. Pe an! „Lib.” cu „Foaia Int.” pt. economiști 6 cor. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Foaie națională politică.

o o o

Apare în fiecare JOL

Inserțiuni:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte.

== Manuscriptele nu să dau înapoi. ==

„Moș-Crăciun, cu traista plină, pe la noi când vei veni?”...

astă întrebare am pus-o
an trecut pe această vreme,
în cea foie „Libertatea” care
avea între în sfânta zi de
Crăciun în casele Românilor...

Balcani, în țările din jo-
sulfunării, bubuieră toată
vazi toată toamna și iarna,
pe când le-a amuțit gerul
ceare, tunurile popoarelor
cme, fîntite asupra hoardei
dăgini, și ele băteau de po-
teu pe aceia! Și Crăciunul
se la aceste popoare în-
tivar cu straița plină de
erinegrăit de scumpe
mai bogate decum ele în-
și visaseră, ca răsplătă a
lrii lor vitejești!

ur pentru neamul românesc
sfla încă nici un vîntuleț
oroc. Noi priveam cu jind
ni, la popoarele vecine nouă,
tul Dunării, cari ajunseser
araznic luminat, și biseri-
eși național!.. Și ne între-
cu inima înmuiată de jalea
s noastre: „Moș-Crăciun,
cista plină, pe la noi când
veni?”.. Dar departe era
noi nădejdea, că el așa
durînd o să audă calda
mă chemare, și o să-și
mă așa de în curînd și
sopi fața sa plină de bu-
ni.

— cînd norocu-și
scob pasul, n'aduc ani, ce-
ad easul!

orul își schimbă de-
eșul față de unul din
pere din Balcani, — pen-
trăsotînță, pentru lacomia
luta ră de margini, pen-
tu ros lui.

aceși clipă iată-l ră-
ar pcer Norocul neaș-
al pamului Românesc!
de ci nu visai, și de
niciu-l bănuiai, de a-
răsăr. Și încă ca un
mare puternic, cutropi-
de ese urcă peste No-
cești cură, ate vecine
glaji și aj...
eare au lora și le po-
Mexico cum au de fă-
lui tuolo!

lor uit de cunos-

cută povestea proaspătă a ace-
stui dulce și fericitor noroc, —
care însă a privit în întia li-
nie Țara-Românească li-
beră, și pe noi numai într'a-
tita, întrucît și inimile noastre
se bucură de ori-ce bucurie a
Țării libere române, precum o
doare și ori-ce suferință sau
pătîmire a aceleia.

Totuși, sporirea și în vază
și în coprinsuri, a Țării libere
române, a tras după sine și în
sufletele Românilor dela
noi, o sporire foarte îmbucu-
rătoare de încredere, le-a în-
tăit foarte mult, așa că, pu-
tem spune, că, dacă România
a umblat ca cel ce a avut no-
rocul să cîştige milionul la lo-
terie, — apoi, pe lîngă ea, și
noi am cîştigat cîteva sutisoare,
ba mișoare, în bun sufletesc,
în mîndrie și încredere în vii-
tor! Sau, cum am zice, dacă
Moș-Crăciun, zburînd prin vîz-
duhurile albastre, cu straița
plină de bumuri pe sama po-
poarelor din Balcani, a scăpat
din poala sa cele mai strălu-
citoare daruri asupra Țării-
Românești, — apoi, cum că-
deau ele, ca o ninsoare scumpă
prin aer, vîntul prielnic nouă
adus'a și spre noi un pîlc de
fulgișori ai norocelor căzute
din poala lui Moș-Crăciun...

Sau cine ar putea spune că
nu e așa, cînd vedem cu ochii
aceea, ce nainte cu un an de
zile nici să visăm nu cutezam:
că trufașul și încăpăținatul gu-
vern al Ungariei, se fie silit
de împrejurări, ba de frica
viitorului, a sta de vorbă
cu noi Românilor din Ardeal,
Ungaria și Bănat, cercînd să
se împace cu noi! Cu noi, pe
cari de 40 de ani ne prigonește
și nedreptățește în chip barbar!

De ce? Căci crescînd foarte
mult vaza și însămnătatea Ro-
mâniei, și România ne-putînd
să mai stea alături de o împă-
răție în care 3 milioane de
frați buni ai sei, Români, sunt
mereu chinuiți, — Ungaria, ca
România să nu se întoarcă cu
totul în contra împărăției din

care face și ea (Ungaria) parte,
— are poruncă se o iee pe
altă coardă cu Românilor din
țările coroanei sale.

De luni de zile Tisza se
strîmbă, făcînd gură dulce Ro-
mânilor, pe cari altfel i-ar sorbi
într'o lingură de apă, — și,
așa să vorbește, că va și face
pace cu Românilor, slobozînd
mult lanțurile pe care naintășii
sei, cu știrea sa, le-au aruncat
pe brațele acestui popor!

Iaca dar, că mai curînd de-
cît noi visam, auzit'a sfîntul
Moș-Crăciun sfioasa noastră în-
trebare, și întorsu-și-a fața spre
noi, și aruncat'a și asupra noas-
tră o parte din darurile sale
scumpe.

Nu vom ajunge încă fe-
riciți pe urma acestor daruri?
Se poate. Dar una o vedem
și o simțim: Că timpul cînd
să se arunce și asupra noastră
din belșug toate darurile sfinte,
aducătoare de libertate și
de mulțumire, — nu mai are
se întîrzie mult!

Ne întărește în această cre-
dință a noastră, nu numai ur-
mărirea lucrurilor din lumea
mare, din afară, ce privesc
pe poporul român, ci și unele
alte arătări tot mai îmbucu-
rătoare din poporul nostru.

*

Deosebit înveselitor ne a-
trag asupra lor luarea aminte,
unele arătări din viața fraților
nostri pribegiți la America!

Cetitorii acestor foi au vă-
zut că numai de curînd, în cei
din urmă 4—5 numeri ai „Li-
bertății”, am avut plăcerea a
aduce așa vești frumoase din
America, încît acelea ne arată
bătător la ochi, că sufletul
românesc trece prin o prefa-
cere spre bine din cele mai
înveselitoare!

Ți-se duc ție Români să-
raci dela noi, ba încă din cele
mai oropsite hotare: de prin
Sătmar și Selagiu și Bihor,
unde e întreită sărăcia, și cea
materială, ca și cea sufletească,
— și cînd colo în America,
fac minuni de jertfă pentru
scopuri culturale: zidesc bise-
rică cu 200.000, acolo unde ei
abia-s 500 de capete, își des-
chid școală românească, își fac
sală de întruniri, — și altele.

Și, în măsură și dacă nu
americană, dar totuși îmbucu-
rătoare, poporul jertfește și la
noi cu mîna tot mai bine în-
țelegătoare!

Aceasta însămnă, că su-
flet nou, tot mai bun, se
sălășluște întru oamenii noștri,
— și așa tot mai îndreptățită
e nădejdea noastră, că în cu-
rînd sosl-va și la noi Moș-
Crăciun cu traista plină de
daruri, cari să ne ferească,
scofîndu-șie la libertate, la
bine!

Cu această nădejde în su-
flet, trimitem aceste foi în ca-
sele fraților noștri Români, de
aproape și de departe, ca în
sfînta sară de Crăciun, să le
colinde tuturor:

Florile dalbe! și să le u-
reze: Sărbători cu bine și cu
fericire!

Unele-altele.

Despre ce se urmează
desbaterile de împăcare?

Lucrul se vede a fi foarte serios. —
„Drapelul” descoperire în parte mate-
rialul ce e sub pertractare.

Suntem priatire cei din urmă,
cari vor crede, că o pace cin-
stiiă și serioasă între Români și
Maghiari în Ungaria, se reușească,
sau și dacă a reușit a se pune pe
hîrtie, că o să reușească a se
trece în faptă, a i-se da viață,
făcîndu-se de fapt repararea
miilor de greșeli, de păcate,
de crime, ce s'au săvîrșit față de
drepturile la viață și la libertate a
poporului român din această țară!

Chiar îngăduind, că omul pu-
terii, Tisza, așa avînd poruncă dela
cel mai mari și mai tari și ca el,
se pleacă înaintea silei împre-
giurărilor, și face îngădueli popo-
rului român, se învoește a desface
din zecile de lanțuri politice în
cari patrioții unguri, începînd cu
tatăl-seu și sfîrșînd cu el, le-au
aruncat pe brațele și pe trupul po-
porului român, — cînd o fi se desface
acele lanțuri, ceea-ce ar însemna:
să-și îndrume miile de oameni tri-
miși pe nedrept se cîrmue, ca dere-
gători și ca judecători, peste po-
porul român din Transilvania Un-
garia și Bănat, — să-și schimbe
ținuta față de acest popor,
să nul mai prigonească pentru

lot
ci prin
astro-
bi-

limba, pentru legea și pentru ține-rea lui la neamul seu, — când va trebui să-și ridice cete-cete, din stolurile acestea de corbi ai șovinismului turbat, trimiși asupra noastră, și să-și retragă napoi spre Ungaria, făcând loc aici fiilor poporului român, — când va trebui să-și iee în brațe pe toți reneștii și se și ducă undeva pe pustă ori să-și zvirlă în Murăș, că pe aici loc n'ar mai avea, — când se repara în faptă păcatele politice de până acum față de noi, — atunci întrebare de va izbui! Căci valul de șovinism nesuferitor a tot ce nu e maghiar, e atât de dezvoltat deja în acești soli negri ai unor vremi bune, încât o atingere de ei, va ridica o adevărată furtună în viața maghiarilor, furtună ce poate mătura pe Tisza de pe treptele puterii, pe cari se ține azi așa de tare încă.

Dar că el azi vorbește cel puțin de o împăcare ce ar putea fi privită ca o încercare serioasă, asta reese din un articol mai nou al „Drapelului“ dela Lugoj.

În numărul seu dela 30 Decembrie, „Drapelul“ aduce un articol, scris, vădit, de directorul seu Dr. V. Branșce, care e și dînsul în comisia ce pertractează cu Tisza, și așa știe de aproape cele ce se desbat acolo. Și articolul din vorbă, purcezînd dela faptul, că o parte a foilor maghiare, încearcă acum a stîrni și ele neîncredere în poporul român față de „pacea“ de care vorbește Tisza, și încearcă a face pe Români să creadă că e vorbă cel mult de căpătuiala umora din frunțașii sei, dar nu de ușurări pentru tot neamul, — spune printre altele:

...E doar azi o taină știută de toți, că acești bărbați (oamenii de încredere ai comitetului național, cari pertractează lucrurile cu Tisza), — au intrat în aceste pertractări anume cu legătuiala, ca, la întîmplare de reușită a tirguelilor de pace, ei să nu primească nimic pentru sine, nici slujbe, nici onoruri (ceva titluri de laudă). Tocmai ca prin această lăpădare de sine, să chezeșuiască temelul curat al încercărilor.

...Și apoi dacă și cîrg desbaterile, după firea lucrului, mai în taină, — însași încheierea la care vor fi ajuns, trebuie să se aducă la cunoștința tuturor, cu toate amănuntele sale!

Iar cînd (din acea încheiere) va vedea poporul, că prin ea să înlătură jugul care îl apasă azi sufletește și materialicește atât de cumplit; dacă va simți că poate răsufla mai liber, dacă va vedea că se poate mișca politicește liber și nu va mai fi șicanat (chinuit) până la sînge (cum se face azi) pentru că se ține de partidul național român; dacă va ve-

dea că poate să se desvoalte liber în limba sa; că va avea parte, ca Român, de toate foloasele avîntului economic, că va ajunge la pămînt (adecă unde are statul de vindut cite-o moșie, nu mai aduce pe ea Ciangăi, ci că o dă poporului din jurul moșiei, Românilor, dacă ei sunt mai aproape!); cînd va vedea că e și el spriginit pe toate terenele din vistieria statului, ca și poporul maghiar; că ajutoarele statului nu se fac atîrnătoare de înstrăinarea lui sufletească; cînd va putea folosi liber limba sa la toate deregătoriile obștești din țară, cu cari vine în atingere nemijlocită; cînd va fi administrat (cîrmuit de deregători) și judecat cu dragoste de fiii sei și de oameni, cari îi cunosc limba și firea (nu ca azi de cite un adus de vînturi, de nu pricepe o bcabă românește!); cînd va vedea, că în vătătorii lui scapă de sub neagra silă a legii Apponyane, și că ajutorul de stat dat școlii nu mai cere desbrăcarea școlii de naționalitatea sa; că preoții vor scăpa de starea umilitoare în care i-a adus congrua cea răsplătitoare de vînzare de neam; cînd își va vedea foile sale libere, dreptul de întrunire (de adunări) asigurat, cînd va vedea că i se deschide drum larg dezvoltării sale libere, avînd întru toate și spriginul statului, care să nu-i mai fie dușman, ci ocrotitor, — atunci va vedea el, că frunțașii lui nu l'au vîndut!

Dacă „Drapelul“ știe că despre acestea se durează desbaterile și tirguelile de „pace“ între aleșii partidului nostru național și guvern, și (dacă pacea aceste lucruri le va aduce poporului românesc, — atunci credem și noi că prin aceea s'ar deschide puțința unei împreună veșturi mai pacifice între noi și Maghiari. — Dar, deocamdată, lumea se îndoește în aceste sfîrșituri.

Dr. VLAD, chemat la sfat.

Vineri, în 2 Ianuarie n. 1914. Tisza a urmat sfătuirile sale cu frunțașii români, ca doar' doar' a jung la o înțelegere, care să statornicească o pace cit de cit între Români și Unguri.

Tisza a dorit, ca între cei-ce vin să și spună cuvîntul și să arate cererile în schimbul cărora ar putea fi vorba de o pace, — să fie și dl Dr. Aurel Vlad, a cărui păreri și a cărui finută o crede hotărîtoare în lucru.

Comisia de pertractare a rugat pe dl Dr. Vlad să meargă, în interesul cauzei, și dsa să și arate părerea în treburile în care i-se va cere. În acest scop dsa și ple-

cat Vineri în 2 Ian. n. la Pesta. Pe cînd scriem aceste șire (Simbăta nainte de Crăciun) dsa se află deja acolo.

Faptul că și dl Dr. Vlad a fost chemat, la dorința deosebită a lui Tisza, — ne lasă se credem, că e vorbă de un lucru serios, și prea ușor se poate întîmpla, ca în zilele astea, punctele de învoială a începutului păcii între Români și Maghiari în această țară, să fie primite.

Va urma atunci o Conferență națională (mare sfat al neamului) careia să i-se deie samă despre tot lucrul și care să spună de primeste o astfel de împăcare, pentru cit i-se îmbie, — ori nu.

La temniță.

Di Atanasie Hălmăgean, redactor la „Românul“ din Arad, osîndit la două luni arest de rînd pentru un articol publicat în „Românul“ dela 15 Maiu 1912, iar pentru un alt articol 1 lună de zile arest de stat, — contopindu-i-se pedeapsa în una singură de 2 luni și 21 zile arest ordinar, — a fost poftit de procuratura dela Orade, unde i s'a dictat pedapsa, a-și începe osînda în 12 Ian. n. 1914.

Să meargă cu bine și să se întoarcă sănătos la postul seu. (Chipul dlui Hălmăgean, vezi-l în Calendarul Național pe 1914).

Semne de pace?

Procesul contra părintelui Murășanu din Moftin, aminat. — Procesele „Liberității“, șterse.

Procesul contra părintelui George Murășanu din Moftinul mic, și a alor 14 parochieni ai sei, pentru că n'au ieșit cu pâne și sare în calea trimisului vlădiciei de Hajdudorog, — fusese pus pe 12 Ianuarie n. 1914. Acum se vestește din Sătmar, că la îndrumare din ministeriu, acest proces s'a aminat pe timp nehotărît. Il pot amîna acum și pe vecie, după ce au finut închis pe cinstitul preot și pe vrednicii sei credincioși aproape un sfert de an! Totuși faptul aminării la poruncă din ministeriu, pare a spune ceva, pare a arăta că guvernul Tisza, aflîndu-se în pertractări de pace cu Români, și una din cererile Românilor fiind și repararea nedreptății ce ni-s'a făcut în jurul Vlădiciei de Hajdudorog, — ar avea gînd de a împlini aceste dorințe al Românilor.

— Doar tot ca un semn de acest fel să luăm și pe acela, că contra „Liberității“ se porniseră două procese pentru doi articoli scriși tot despre părintele Murășanu și Hajdudorogul, — iar zilele astăzi redactorul nostru răspunzător, a primit înștiințarea dela procuratura din Cluj, că aceea procuratură a lăpădat urmărirea mai departe a foii noastre pentru acei articoli.

Vor zice unii: Vezi, că e bu-răvoință la Tisza! Uite, că ne iartă de una, ne iartă de alta... Să trăiască.

judăine atîta pri-

D
vin înmîndă de oameni
și-mi ia ciomege asupra
scump, în casă ce 10
și mă du, și-apoi și i
iar dela o, știe D
ajunge răzburarea —
și-mi dau napoi bucurile și lu-
ase, vin atunci cel dinj meu
și zic: Vezi, tot fură ca de
treabă. Uite, te lăsră și teră
napoi și lucrurile ateal

Apoi da. Așa ne puterăta zilnic oameni de treabă și vecinii nostri mai slabi...

Jos cu tablele ungu-

În Croația e bucurie. Tisza a fost silit a face „cu Croații, împlinindu-le cererile naționale și față de trenurile un-gare ce trec prin Croația: să-lue voe a lua jos tablele de stațiu-ni, pe cari erau scrisurile stațiilor pe un-gurie și să înlocuie cu table croațesti.

Sâmbăta trecută în ziua deschiderii de nou a dietei croate, a o prăznuire a biruinței naționale, a fost luată jos, în fața unei mulțimi însufleșite, tabla un-gurească dela stația din Zagreb, pe care era scris numele orașului Zagreb, pe un-gurește, și a fost așezată închip sârbătorească tabla cu numele curat croat!

Și așa s'a scut în toată Croația.

E un glas viitorului, care grăește prin ce ce se face azi în Croația! Va trebui să se facă și pe aiurea!

Moștenitorul de Tron și Tisza.

Un ziar din Pesta scoate la iveală următorul lucru:

Împlinind Moștenitorul de Tron Francisc Ferdinand d'Este 5 de ani de viață, el a fost felicitat (gratulat) între alții și de dietele elor doue jumătăți ale împărăției, Austriei și Ungariei. Dieta Ungrei a trimis felicitarea prin înțitul și ministru Tisza, cea austriacă prin Președintele seu, cum se și cade Moștenitorul a răspuns, mulțumind de gratulație. Lui Tisza i a răs... Rog predă președintelui dietei mulțumita mea cea mai caldă și mai sinceră adresată dietei ungare pentru felicitarea sa! Iscă Rumerskirch, mareșal de se al Moștenitorului.

Dietei austriece i a răs... adresa președintelui în cuvinte foarte călduroase. Că-lind însuși Alteja Sârbăni-torul telegrama de mulțumire mareșalul seu de Cur...

Din asta foile maghiare încheerea, că Moștenitorul se bine pe Tisza, cum... tot pe Unguri.

Un nepot a ră o mare... Marea... lohe din Un... (între Slovac...)

părală de curind de un nepot al țarevnei Rusiei, de Principele de Hessen-Darmstadt.

Patrioților nu le prea place, că un Principe așa de aproape de Curtea rusească, să-și iee moșie în acel cap de țară, printre Ruteni și Slovaci, că prea îi face să viseze și ei de ajutor din partea lui și a țării sale, și ivirea lui din când în când prin partea locului, însoțit de înalte persoane din Rusia, prea atinge plăcut și visător inimile slave din acel hotar al Ungariei.

A pățit'o Arpad.

Știre de tot ciudată ne-a adus „Gazeta Trans.” din Brașov, în numărul său de Mercuri (31 Dec. n.). Ci că Luni spre Marți noaptea o furtună grozavă a bintuit asupra Brașovului, toată noaptea. A luat vîntul și câteva coperișe de pe șoproane, a spart ferești și a făcut alle stricăciuni așa mai mici.

Dar al naibii de tot a fost vîntul sus pe virful muntelui Timpa de lingă Brașov. În virful acestui munte patrioții unguri au înălțat un mare monument întiului lor mare eraiu, Arpad, care i-a adus aici din Azia. I-au făcut chip cioplit în piatră, în marmoră, frumos, crunt, uitîndu-se de acolo din virful Carpaților, în jos spre România, par'c'ar îi vrut să zică: Hei, cum îmi lasă gura apă după văile astea frumoase ce se văd pân' la Dunăre!... O să vă ridic eu odată, Ungurilor, să ne slobozim într'o zi și asupra acestor văi!...

Românii Brașoveni l-au baijocorit pe Arpad de pe Timpa, punîndu-i în brațe spre ziua de 3/15 Maiu (adunarea cea mare dela Blaj), *steag românesc!* Parcă voiau să-i zică: Cu acesta în mână te poți coborî spre acele văi, de ti i da adecă și tu de Român, dar altfel — las'o mai încet!

Iar acum decînd văzû că România spori în vaza lumii, arătîndu-și vinjoșia brațelor sale, — Arpad ci-că era foarte trist, foarte abătut, îi tot ploua și-i viscolea. Parcă i să urise de stat acolo veghe a maghiarizmului, și îl supăra rău vîntul arzător de Românism, ce-i venea ca o boare caldă, dinspre România. Ii ardea fața, de umbla, ci-că cu gînd să se — sinucidă...

Luni noaptea vîntul acela turbat l-a ajutat a și duce gîndul în depărire. Gazeta spune, că dimineața au aflat pe Arpad răsturnat peste grilașul (gardul) de fer ce-l încunjura, și se făcuse tot bucățele cum a căzut pe ele. Unii cred că vîntul l'a trînit (puternic vînt, bată l norocul, care a putut prăvăli un stan de piatră nalt de 2 metri!). Noi credem că el s'a sinucis, scîrbît de prea multele vești de vitejie, ce-i veniau de-o vreme dinspre Țara, asupra căruia el privea cu alte gînduri...

Tren militar, zvirlit în aer!

— 47 de oameni morți. —

În Mexico, acest stat vecinic nekîniștit și cuib de vecinice revoluțiuni, e iarăși luptă crîncenă între oștirile guvernului și trupele de răsculași. Aceștia sunt încurajați și ajutați de Statele Unite, care au dorința a pune mîna pe Mexico, folosindu-se de vecinicile lui tulburări din lăuntru. De fapt

răsculașii au avut în timpul din urmă izbînzi însemnate asupra trupelor guvernului și într'o vreme amenințau chiar capitala (orașul cu scaunul domnesc). Dar de vre-o săptămînă se mai liniștiseră lucrurile.

O telegramă din 1 Ianuar. n. 1914 vestește însă o faptă feroasă a răsculașilor. Ei au început a pîndi trenurile ce duc soldați și au încercat a le nimici pe acelea, cu pe oamenii de pe ele! Azi a reușit un plan de acesta al lor:

Pe cînd un tren, ce ducea și soldați, se afla la depărtare de 170 kilometri dela Mexico, dinamita pusă de răsculași în calea lui, a luat foc și a zvirlit în aer vagoanele cu soldați. Norocu că n'au fost prea mulți. Erau numai 50 de soldați, dintre cari numai trei au mai scăpat cu viață, pe 47 i-a făcut tot puzderii ca și trenul ce i ducea!

Un mare proces politic!

Care mână apa pe moara Rușilor.

În Sighetul Marmăției s'a început la 29 Dec. n. un proces mare politic contra alor 182 Ruteni, — proces, ce deși nu samănă întru toate cu Procesul Memorandului Românilor, dar în urmăriirile lui, va avea multă asemănare cu acela.

La noi și mersul cu Memorandul la Viena și Procesul Memorandului, au fost mai mult niște mijloace de trezire la naționalism a poporului român în cercuri cît mai largi, o roscolîre a inimii poporului pînă în cele mai adînci straturi ale lui, — lucru ce a și reușit și pentru care s'a plătit să ostenești, să cheltuești, să suferi!

Cam așa urmări va trage după sine și procesul cel uriaș, început în 29 Dec. contra Rutenilor din Nordul Ungariei.

S'a aflat, că în mijlocul acestui popor, crezut deja mort și maghiarizat, se află cîțiva oameni, cari cearcă să nu lase a adormi pe veci în brațele politice de maghiarizare, și ci-că îl atrag cu vorbe și fîgădueli, cu descrieri de viitor mai norocos, spre Rusia, îndemnîndu-l de-ocamdată, să treacă la religia greco-orientală (dela biserica greco-catolică de care se ține, păstorit de un an de vlădic ungar foarte „patriot”).

Pe cinci din capii ruteni ai mișcării acesteia de trecere la biserica gr.-orientală, deregătoriile maghiare i-au arestat, iar acum la pertractare au mai adus și pe ceilalți 177 de inși, ca să i judece.

Ca vinovați de căpetenie se află trași în judecată un călugăr cu numele Alexie și un Rutean mai inimos Alexe Kabalyuk. Ei sunt învinuiți a fi stat în legături cu bărbați politici ruteni (ruși) din Bucovina și din Rusia, între alții cu contele rus Dobrinsky, președintele Ligei populare rusești, și

a fi lucrat pe o mână cu acela, pentru atragerea sufletelor rutenești, spre nația mamă rusească. În acest scop au așîțat poporul contra patriei sale ungare și contra Domnitorului încoronat, aplecîndu-i inima spre atotputernicul Țar!..

Asta ca vina căpeteniilor, iar cei mulți sunt învinuiți a fi răspîndit cărțile și învățăturile venite dela cei 5 capi ai mișcării. S'au găsit la ei cărți de rugăciuni rusești, în cari se află rugăciuni tot pentru Țarul Rusiei, nu și pentru... Regele Ungariei.

Contele rus Dobrinsky, președintele Ligei populare rusești, la întrebările ce i-s'au pus prin foi, a răspuns, că el din're învinuiți nu cunoaște decît pe călugărul din vorbă, ceilalți n'au fost pe la el, prin urmare n'au avut legături cu el. Cărțile rusești ce s'au aflat la popor, le au oamenii dela felurite mănăstiri rusești, pe cari le cercetează, de bună voie, an de an.

Și așa mai departe.

Desbaterea procesului va dura de sigur mai mult de o lună de zile. În acest timp ochii tuturor Rutenilor vor fi așîțîți asupra călugărului Kabalyuk și a soților sei, — și acel popor va auzi fiecare cuvînt pe care călugărul îl va spune cu socoteală în fața judecătorilor sei! Și în mii de inimi se vor aprinde făcliiile aceloraș simțeminte, cari ard azi în sufletul călugărului învinuit... El n'ar fi putut face nici odată liber o așa apostolie puternică, pentru țintele ce urmărește, ca și aceea pe care o face acum de pe banca de acuzat!... Și zeci de ani poporul rutean n'ar fi desbătut atîta asupra acestui lucru ce-l privește așa de aproape, cît o face acum din privilegiul acestui proces monstru. Guvernul maghiar nu putea face o mai mare greșală față de politica de a adormi acest popor, ca punînd la cale procesul acesta..

Din Sîrbia.

Ministeriul de războiu sîrbesc a încheiat socotelile asupra perderilor, pe care le-a avut țara în războiul acesta de mărîre, prin care trecu. Ele ne arată lucruri izbîtoare:

În războiul cu Turcii, Sîrbii e drept că n'au avut partea cea grea. Hotarele pe cari ei aveau să le deșerteze de păgîni, nu erau cele mai întărite și mai aspru apărate de Turci, — totuși au pierdut 6500 de soldați morți în luptele cu păgîinii și 700 de răniți.

În al doilea războiu însă, dat cu Bulgarii, unde sta față în față toată puterea sîrbească cu toată cea bulgară, a avut 16.000 de morți și 17.000 de răniți, adecă de 3 ori atîta cît față de Turci. Alți 4200 soldați au murit de coleră. Atîtea vieți au costat'o pe Sîrbia puternica mărîre a țării sale în 1913.

Din America.

Ziarele din 2 Ian. n. 1914 aduc o telegramă cu veste slabă din America. Iată-o:

Chicago, 2 Ian. 1914. Ziarul „Chicago-Times” vestește: În zilele din urmă marile întreprinderi de fabrici americane au slobozit din lucru mai mult de zece mii de muncitori din Ungaria și Croația, din lipsa de lucru. Căci peste tot abia au acum de lucru întreprinderile americane. În multe băi (mine) lucrările pauzează, și asta e pricina pentru care nainte de Crăciunul apusean au fost sloboziți din lucru peste 100.000 de muncitori, cari acum stau lipsiți, trăind din agonisia de mai nainte numai.

Din Bulgaria.

Regele Ferdinand, iar pleacă...

Regele Ferdinand îi sunt totuși perinile pline de spini în Bulgaria, pe urma politice sale de alipire la draga sa Austro-Ungarie. S'a întors el de întors în țară, după pribegia prin Ungaria și Austria, dar alegerile de deputați îi arătară că multă lume e contrară lui și guvernului seu. N'a putut cîștiga un partid puternic, pe care să se poată răzîma cu liniște și încredere. În 1 Ian. n. el a deschis noua dietă. La intrare în sala adunării, socialiștii l'au primit ca: Jos monarhia! (forma de stat ocîrmuită de un cap încoronat), și apoi au ieșit din sală nevrînd nici să-i asculte cuvîntul de Tron.

Guvernul nu se poate ținea la putere, ieșînd prea slab din alegeri. Trebuie să se însoțească cu oarecare din partidele de împotrivire. La Berlin se ține, că în locul ministrului de externe (pentru trebile din afară ale țării) va veni în scaun Malinov, președintele partidului socialist. Malinov e țînut ca pretin al politice rusești, — (așadar avînd a abate iarăși pe Bulgaria dela țînta ei închinată Austro-ungariei). Malinov îndată ce va fi numit, va călători la Petersburg (Rusia), ca se pregătească o primire a Regelui Ferdinand la Țarul, — pentru că așa cum azi a pornit'o, starea lui Ferdinand e tot mai strîmtoată și nesuferită în Bulgaria!

Ci că de sfîntul Nicolae a trimis și el felicitare Țarului Rusiei, Nicolae, dar acela i a răspuns așa de rece, încît foile nici nu au mai arătat și lumii mari telegrama dela Țarul, care le a făcut altfel așa de mult bine.

O altă telegramă din Berlin spune: Regele Ferdinand al Bulgariei pleacă după Crăciunul răsăritean, la Viena, — și are de gînd se petreacă iarăși timp mai îndelungat în străinătate.

O fi începutul plecării de tot din țara, pe care o nenoroci prin țînta sa de plecaciune spre Austro-ungaria, care nu se gîndea la binele Bulgariei, ci cum se și-o facă unealtă politică în Balcani, — prin ce o puse față 'n față cu toate vecinele sale!

ISTORIA SE REPETĂ!

(*) Acea ce Tisza încearcă azi, a împăca pe Români cu Ungurii, nu e altceva decât o firească repetare a istoriei.

La 1866 Austroungaria era stăpînită de un singur popor, de cel german, a cărui putere se întindea dela o margine la alta a Impărăției. Ungaria nu era nici ea decât o provincie cîrmuită de Beamer-ii nemți, ca și Boemia ori Bucovina... Veni atunci războiul cu Prusia! Se spune că acel războiu a fost perdut față de Prusiaci, numai din nebagarea de seamă ori lipsă de inimă, a unui general ungar, — bănuț că anume nu s'a prea sfârmat el să bată pe Pruși de dragul Austriei care strîngea pe Unguri de gît!..

Și s'a întors Impăratul Francisc Iosif acasă și a zis: E rău de Impărăția mea. Iaca, în vreme de pace driesc eu cu Nemții mei sub picioare 10—12 popoare în Impărăție, dar, uite, în ziua primejdiei, nu te poți bizui pe armatele culese din popoare nemulțumite!.. Nu-i bine așa. Haid' să iau macar pe unul din aceste popoare, pe cel mai tare, pe poporul maghiar, alături de cel nemțesc în șea. Ca în viitor să mă pot bizui deplin în amîndouă aceste popoare!

Și așa la 1867, chemă Impăratul la sine pe capii politici maghiari și făcu cu ei „dualismul“, domnia alor două popoare în Impărăție: In Austria Nemții, în Ungaria Ungurii.

De celelalte popoare nu se făcu nici vorbă. Bieții Români erau încă foarte nebagăți în samă. Abia scăpați de iobăgie, ei nu însemnau nimic în politica mare a țării lor, decum în a Impărăției! Impăratul credea că și-a fericit pe veci Impărăția, dacă ia la braț pe Unguri...

De atunci însă roata vremii s'a întors una mare! Poporul român de peste Carpați, care era și el neluat în samă, trecu prin războiul de neatîrnare. Țara lui se ridică dela rangul umilit de Principat, la cel de Regat, și porni pe calea unei înfloriri uimitor de repezi! Iar precum creștea puterea în regatul liber român, creștea și sufletul în poporul dela noi! Și lumina începu a se lăți în acest popor iobăgesc, și el începu a da răsunătoare semne de viață.

Și iar ajunse Impărăția lui Francisc Iosif, în 1913, zile de primejdii. Nu se mai bătura înșiși, ci numai în vecini

de ea răpăiră armele alor 4 state încăerate între ele, — și Impărăția își ținu arma la picior, dar își pusese în lucrare toate tunurile diplomației sale, ca să-și ducă la biruință anumite planuri de asigurare a viitorului seu, planuri cari culminau în aceea, ca Sîrbia se rămînă cît mai slabă, dar nici România să nu să mai întărească!

Ci lucrurile ieșiră chiar pe dos, decum le pofti ea! Și suferi. Austria o nouă înfrîngere, deopotrivă de dureroasă, ca cea dela 1866... Fu bătută rău Austro-Ungaria, în timp de pace. Nu în săbii, ci în diplomație. Căci ochii limpezi din jurul ei vedeau, că Austro-Ungaria iară nu e tare, cum n'a fost la 1866., fiindcă în lăuntru largilor sale hotare, sunt alte popoare, viguroase și sănătoase, pline de nemulțumire!, — nemulțumire ce samănă cu magazine de praf de pușcă, ce așteaptă numai o lemnușă și explodează, zdrobind și sfărîmînd totul în jurul lor! Și de aceea nu ascultă nime de glasul ei!

Și iarăși veni Impăratul și zise: De Impărăția mea nu-i bine. Am împăcat la 1867 pe Unguri, luîndu-i alături de Nemți în șea. Dar, uite, au crescut de atunci mari Români, cari cuprind tot capul răsăritean al Impărăției mele, — și-s nedreptățiți rău de politici mei din Pesta, și de aceea ei formează o mare primejdie în acel cap de Impărăție a mea! Ca să liniștesc viitorul, va trebui să fac pe Unguri, a face acum ei cu Români, ce am făcut eu cu ei la 1867: *să-i împăce pe Români*, ca pe poporul cel mai număros, mai întărit în cultură și bunăstare, după Unguri, — mai ales că au, uite, la spate și România cea atît de prețuită azi!

Acesta e, dragi cetitori, înțelesul tîrguelilor de pace pe care le-a început Tisza față cu Români!

Glas unguresc drept.

Rar ne e dat, să putem scrie și așa ceva. Dar acum avem totuși plăcerea a putea pune la răvaș și o vorbă dreaptă, pe care o spune un Ungur în una din cele mai sălbatece foi maghiare, în năzdrăvanul „Budapesti Hirlap“, cel ce vise, până de curînd, de o Maghiarie de 30 milioane Unguri... (Azi, decînd Tisza pertractează cu Români, tace chitic, ba îl sprijii-

nește chiar pe Tisza, — pîrînd a i se fi dus nițel ceața de pe creeri.)

Dar iaca despre ce vrem să grăim. În delegații, partea ungară, contele Károlyi Mihály, capul mai nou al partidului Kossuthist, a tras între altele, cîteva fulgere și trăsnete de cele se ci, asupra României. S'a ridicat și a cerut, ca Impărăția noastră să întrevină la București, ca guvernele Țării Românești, să împlinescă cererile Jidovilor din Țară de a-i face pe toți cetățeni români (ce azi nu-s), pentru a fi și Jidanii deopotrivă în toate drepturile în România! Fiind în Țară Jidani mulți, prin asta nobilul contele credea a face o mare neplăcere României, ajutînd să i se ridice și ei Jidanii în cap, așa cum sunt ridicați aici în capul Ungurilor. Ba mai spunea, că asta e răspuns la aceea, că și România să amestecă în treburile noastre din lăuntru, sprijinind pe Români din Ungaria...

La asta un Ungur tiszaisi, a publicat în Bud. Hirlap o scrisoare deschisă către contele Károlyi, în care printre altele spune:

„Întai și 'ntii eu întreb: cu ce drept să acată contele Károlyi de obrăznicia României, (vorba asta a folosit'o el în vorbirea sa) pentru că această ne cere samă de soartea Românilor din Ungaria, — cînd aceștia le sunt cel puțin frați de sînge, — pe cînd el se amestecă în treaba Jidaniilor din România, deși pe cît știu, groful Károlyi nu e frate de sînge cu Jidovii în alt chip, decît că e membru la clubul lor din Lipotváros (din Pesta)!“

Bună întrebare.

Din România.

Mare adunare la București a doua zi de Crăciun.

Trei profesori universitari din București, dnii Dr. Istrati, S. Mehedinți și S. Măndrescu, au dat un călduros apel (chemare) către cetățenii capitalei române, prin care îi poftesc la o mare adunare, ce se va ținea e doua zi de Crăciun, la Ateneu, la orele 2 d. a. Scopul adunării e, a scoate la iveală, cine au fost sprijinitorii României în zilele cele grele ale anului 1913, cînd se croia soartea și hotarele țărilor vecine din Balcani, dar și soartea și hotarele României!

A fost an alit de însemnat în istoria Țării Românești, cum altul dela Mihai Viteazul și dela războiul din 1877 până azi nici ca mai fost. Și apoi dacă-i drept despre omul singuratic, că: Pretinii în zilele cele grele ții cunoști, — apoi mai ales drept a fost acest cuvînt pentru România și pentru zilele mari, prin cari ea trecu!

Aceste zile i au scos la iveală adevărații prietini, cari au sprijinit toată mișcarea ei, — dar a scos cuiul din sac și al prietenilor farisei!..

Și acum adunarea dela București dorește, ca, în chip răsunător, bărbătesc, deschis, România, prin glasul cetățenilor sei liberi, să-și arate mulțumita sa pentru acele stăle și națiuni, cari i-s'au arătat cu adevărat binevoitoare și sprijinitoare!

Asta spun conducătorii adunării că va fi obiectul, scopul adunării lor, — dar suntem siguri, că precum vor spune vorbe de recunoștință și de laudă la adresa statelor și națiunilor dovedite prietene și sprijinitoare, tot așa vor fulgera vorbele aprinse la adresa făjarnicilor, cari îi făceau României ochi dulci, iar în ascuns, în contra lucrău ei, tînzînd pe sub căpeneag mîna cu dușmana ei!.

Va fi o adunare foarte interesantă, despre care vom aduce amănunte.

O voce nemțască

despre puterea armatei române.

Revista militară, așadar scrie de oameni pricepători în treabă, „Militärische Rundschau“ din Viena, scriind despre liniștea viitoare în Balcani, spune, că aceea va putea fi păstrată numai cu ajutorul unei armate puternice, care sînd aci aproape de statele mărunt și neliniștite ale acestui cap de lume, să fie pentru ele totdeauna ca un deget ce le amenință ca să stea în pace unele lîngă altele!

Cel mai chemat stat în privința asta, e România, care și azi e așa de înarmată, încît cu ale ei 5 corpuri de armată, 10 divizii de infanterie, zece brigade de călărași și zece de tunari, — desfășură o putere armată mai însemnată și mai mare, în asemănare cu întinderea țării, — decît ori-care alt stat din Europa! Desvoltată încă cu socoteală armata acestei țări, ea poate împlini cu vrednicie chemarea de a fi jînătoarea cumpenei și a păcii în Balcanii vecini cu ea!

Din străinătate.

Intiul ministru al Franciei, în dieta din Paris, despre România.

La 24 Dec. în dieta Franciei, ministrul președinte Doumergue, care e și ministru de externe, a ținut o vorbire mare despre stările din politica din afară. A grăit, firește, și despre împlirile din Balcani, ajungînd a și spune părerea și despre întemeerea noului stat al Albaniei.

Tronul Albaniei, — a spus ministrul francez, — a fost imbiat Principelui de Wied, care e rudenie cu familia regală română.

Francia s'a alăturat cu atît mai cu dragă inimă la această alegere, cu cît în asta a găsit privilegiu, ca să-și arate recunoștința sa pentru acel

rol folositor, pe care l'a dus națiunea română, de a restabili buna cumpănă (ecuilibrul) între popoarele din Balcani, precum și să-i arate recunoștința pentru întreprinderea ei mîntuitoare de pace, în acea ciocnire din Răsărit. Această pășire politică a României, a întimpinat consimțirea părerii obștești a națiunii franceze.

Wied, în Albania.

Dureya-bei Flora, un cap al albanezilor, sosind de curînd din Neapol la Roma a spus, că Principele de Wied va intra în Albania prin 20 Ianuarie n., avînd a fi primit cu toate onorurile, ce le poate da țara ce-l primește de Domn al seu. Guvernul de azi al Albaniei va pune în mâinile Principelui puterea, lăsîndu-i mîna cu totul liberă a-și alege oamenii, cu cari să înceapă cîrmuirea Țării sale nouă.

Spioni peste tot locul.

Din Pozen (Germania) se vestește, că în gara dela Ikalmirsky a fost arestată o femeie cu numele Kries, profesoară de limbă franceză, bănuită a fi șpioană, — și anume pentru Rusia. Ca să nu atragă luarea aminte asupra țării în slujba căreia făcea șpionajul, s'a dat de profesoară franceză, deși ea aci la granițele despre Rusia ale Germaniei, își făcea lucrul seu.

— În München a fost arestat un francez, ce se dădea pe sine de grădinar, dar care în cuartirul seu, îndemna pe tineri mai săraci, să între în legiunile streine franceze (armata alcătuită din toate neamurile și trimisă prin coloniile de prin Africa și America franceză). Pentru ca avînd acolo armată de asta, înjghebată din ori ce fel de nații, — să poată aduna armatele curat franceze acasă, pentru vremea de lipsă!

— În Essen (Germania) a fost arestat Vogelbek, funcționar (slujbaș) la fabrica de tunuri Krupp, pentru că s'a simțit, că făcea în fabrică slujbă de șpion Rusiei!

— Un ziar din Viena spunea zilele astea, că și în România s'au descoperit o seamă de spioni în slujba Rusiei. Nenorocitul ofițer Goliescu, azi în arest pe viață, — era șpion rusesc. În Austria știm că se descoperi mai acum un an, că un colonel (Oberst!), Redl, din cancelariile cu tainele cele mai mari de războiu, era șpion rusesc. Cînd îl prinseră, își dete glonț!

Și cîte posturi de astea de veghe de șpioni sunt, cari nu se simt! Oă lucrează cu grozav de multă băgare de samă.

Tot semne, că Rusia are de gînd să-și tragă odată răfuiala cu statele, mai ales germane, din mijlocul Europei, cari îi stau în cale politice sale, îndreptate spre stăpînire asupra Răsăritului Europei.

— Că Ungaria, vecina Rusiei,

cît e de șpionată, se vede și din procesul pornit contra Rutenilor, proces ce se dezbate chiar în aceste zile, — din care reese, că aci, în Ungaria, mîna Rusiei nu lucră așa prin un șpion doi, colo și colo, ci se bagă adînc în popoarele de vișă slavă și lucrează să le tragă cu sufletele spre Rusia, — ca, după ce îi va avea atrași cu sufletul înfi, — atragerea faptică, cu partea lor de țară cu tot, — să meargă mai ușor!

Ce politici isteți și departe mergători în socotelile lor, sunt Rușii aceștia!

Bani rusești, printre Ruteni?

Ziarele din Budapeta se plîng de nou, că printre Rutenii din Ungaria de Miază noapte, se simte mîna rusească, care, așa se vede, nu vrea se lase, să se stîngă cu totul sufletul în această frîntură de popor rusesc, ajuns sub stăpînire ungurească.

Politica maghiară a izbutit a le lua nenorocișilor Ruteni aproape toată inteligența. Popii ruteni sunt maghiaronii cei mai scirboși, dascălii pe aceeași cale, că-s toți dascăli de stat. — I-au învățat și pe oameni, de știu mai toți, mai ales cei mai tineri, ungurește. Mai ales roiul de jidani, care stau stup pe capul nenorocișilor Ruteni, — le-au fost maghiarizătorilor de mare folos!

Totuși grosul poporului ține la aceea, că e Rus (Rusneac) și acum cînd Rusia se pare a fi cu gîndul mai aproape ca ori cînd, de a ataca Austroungaria, pentru a scoate popoarele slave la slări mai neafirmate, — îi ține, iaca, pe acești ruși în ochi, și ci că are agenți mulți printre ei, care să i trezească la știința de sine!

Foile din Pesta spun, că mîna rusească lucrează mai ales prin Rutenii duși la America! Aceia prin scrisorile lor, cearcă se aprindă sufletul în cei de acasă. Unii din ei vin acasă, și, ca cetățeni ungari, nu i poate nimenea opri a petrece printre Ruteni, și a le vorbi ce le place! Li trimit apostolii ruși din America, să se facă la rîndul lor și ei apostoli ai slavismului aici acasă. Pe bani rusești, zic foile maghiare.

Ba „Budapești Hirlep“ dela 22 Dec. spune, că însuși Sinodul Rusiei, a hotărît, se iee în mîna lucrarea de atragere a Rutenilor din Ungaria dela biserica greco-catolică încăpută pe mîni maghiare, la biserica greco-orientală, ca se fie aproape de sufletul seminței lor, de al Rușilor, care biserica nu-i lasă să se peardă nici ca neam.

Ci-că a hotărît anume Sinodul rusesc, ca în trei Dumineci după o laltă, să se facă în toate bisericile din Rusia adunare de ajutoare pe sama Rutenilor din Bucovina, Galiția și Ungaria, cari au trecut la religia gr.orien-

tală. Ajutîndu-i pe aceștia și ușurîndu-le soarta, se vadă și ceialți și să se atragă spre biserica orientală, oarecum națională a lor.

Cu alte cuvinte: e lucru slab de viitorul maghiarizmului și printre Ruteni. Ca mîne îi vom vedea treziți și pe aceștia la naționalism.

Încă un vis de mărire maghiar, pe cale a se spulbera!..

NOUȚĂȚI

Sărbători vesele și fericite,

dorim tuturor cetitorilor și spriginitorilor acestor foi naționale!

AVIZ

— Albumul Vlaicu. —

Aducem prin aceasta cu plăcere la cunoștința marelui obște, că ideea noastră, de a cuprinde în un Album, toate amintirile scumpe, toate datele prețioase, din viața mult regretatului fiu al Ardealului nostru, Aurel Vlaicu, — este pe calea unei fericite împliniri:

Dl Alexandru Ciura, distinsul scriitor dela Blaj, a avut bunătatea a primi învîntarea noastră și a lua asupra-și sarcina de a scrie dsa frumoasă și jalnică lui poveste, de a arangea documentele, scrisorile, amintirile, fotografiile și tot bogatul material istoric rămas după scumpul nostru frate prea curînd pierdut.

Suntem fericți cînd putem vesti acest lucru publicului românesc, fiind din nainte siguri, că scrierea dlui Ciura asupra lui Aurel Vlaicu, va fi o lucrare din cele mai interesante, mișcătoare și prețioase, în literatura noastră transilvăneană.

Rugăm cu o cale pe toți cari au ceva date vrednice de însemnat, sau amintiri prețioase despre dragul nostru Vlaicu, — să le pună la îndemînă dlui Al. Ciura, profesor, Blaj (Balázsfalva), trimițîndu-i-le în cel mai scurt timp, — ca să le poată folosi în firul lucrării pe care a început-o deja.

Cam pe finea lui Februar nădăjduim a o vedea pusă în mîna publicului.

Cei ce doresc a se abona la acest op, să grăbească a o face de pe acum. După apariție prețul de vînzare e mai ridicat.

Banii se trimit la banca „Ardeleana“ în Orăștie.

După ieșirea speselor de tipar, venitul merge tot la „Fondul pentru Monumentul Vlaicu“.

Orăștie, 1 Ian. n. 1914.

Dr. Aurel Vlad, Dr. Romul Boca, editori.

În presara de Anul-nou (Sîn-Văsi) se va aranja din partea „Reuniunii Române de cîntări din Orăștie“ o serată cu un program bogat și variat, urmat de tombolă și dans. În program e luată și comedia drăguță, localizată de d-na Adelina Tăslăuanu: *O casă veche*. Aceasta e una din piesele cele mai sentimentale, care în modul cel mai reușit scoate în relief alipirea cătră casa bătrînească, piesă în care patru persoane descoper o frumoasă lume de sentimente.

În piesa aceasta joacă și tenorul Ionel Rădulescu, ca actor.

Dăm mai jos punctele din program:

1. 3 Colinde de Crăciun: „Bună dimineața la Moș-Ajun“ și „În grădina raiului“ coruri bărbătești, arang. de Dariu Pop. Plecarea magilor, cor mixt, de D. Kiriak.

2. Serenadă, cor mixt cu solo de sopran (dșoara Mărioara Vasilca), de Ciprian Porumbescu.

3. »O casă veche« comedie într'un act, localizată de dna Adelina Tăslăuanu. Persoanele: Mărioara, dșoara Vichi Domșa; Leana, dna Elis. Ciontea; Mihai Pop, Tenor. Ionel Rădulescu; Dionisie, dl Dariu Pop. — 4. Tombolă. — 5. Călușeri. — 6. Dans.

Prețuri de intrare: Lojă 10 cor. Loc I. 2 cor. Loc II. 1 cor. Galerie 50 fil.

Pe 3 luni nu mai dăm foaia cu 1 cor. Cu acest preț redus s'au primit abonamente de probă în pătrîrul din urmă al anului Cine voeste să aibă foile noastre 3 luni de zile, are să trimită cor. 1.50.

Slobozitori dela cătane. În Bacica (Ungaria) e scandal mare, căci s'a descoperit o frumoasă bandă de deregători patrioți, cari slobozau dela miștie la feciori, aproape fără a se mai feri de ochii lumii. Era doctorul de cerc Dr. Thim, din Apătin, notarul comunal Pinkovics, și încă doi ortaci, în slujbe de stat. Dr. Thim în timp de 30 de ani, decînd e doctor de cerc acolo, și-a făcut ci-că avere foarte frumoasă cu meșteșugul acesta nedoftoricesc.

Azi și el și notarul și alți doi ortaci, sunt lăpădați din slujba lor și dați pe mîna judecării, care las' de nu i a sătura de slobozit dela cătane!

Cum au fost prinși oamenii aceștia faini? Așa, că în vară, cînd cei supuși miliției se îmbulzeau mai tare ca ori cînd a fugi la America, nu cumva se fie războiu și să-i cheme și pe ei, — a bătut la ochi lucrul, și o arătare a vestit ministerul de interne, că ce se petrece în acest cap de țară printre ungrimea cea vestită de aci. Opt detectivi (poliști ascunși) au fost trimiși din Pesta, să vadă doar descopăr tot lucrul. Aceia au mers în Apătin și, îmbrăcați ca muncitori săraci, s'au învîrtit două săptămîni printre oamenii de rînd, dormind cu ei, bînd cu ei, lucrînd cu ei și auzind dela ei tot ce știau aceia. Pe temeiul celor aflate, ei au luat peste 150 de protocoale despre sloboziri dela miliție, primire de mită (bani), înșelăciuni, defraudări și alte mișelii, săvîrșite de Dr. Thim, de notarul Pinkovics și de încă doi ortaci, a căror nume le țin încă nedate pe față.

A ieșit la iveală, că în Bacica, fecior cu ceva avere, n'a slujit la cătanie de zeci de ani de zile! Prețul slobozirii era: două trei mii

de coroane, ca se scape de tot, mai puțin ca se treacă în rezervă, etc. Un șvab spune, că el a dat pentru fiul seu la asintarea din I: 1200 cor. la a doua iar 1200 cor. dar la a 3-a (cînd scăpa de tot) 1500 coroane.

Frumoase deregătorii!

— Cei ce aveți „Calendar Național” nevîndute, rugăm se le trimiteți de grabă înapoi, căci ni-au trecut aproape toate cele 40.000 ce am avut. Acum se trag alte 10.000 fiind foarte căutat Calendarul Național, pentru cuprinsul lui de tot interesant.

Asemenea Calendarul glumeț „Păcălici”, plin de haz sănătos.

— Cum se abonează aceste foi, ce-ți înștințarea din „Foaia Interesantă”!

— Am trimis numărul de Crăciun al „Bobîrnacilor” la toți abonații „Libertății”. Vă rugăm la renoine a abona și „Bobîrnacii”, fiind așa de ieftini și de folos prin veselia ce-ți duc în casă anul întreg.

† George Părău, profesor și director în penziune al gimnaziului gr.-or român din Brad, a încetat din viață în 23 Dec. în etate de 72 ani, după ce a slujit 35 de ani acestui scump așezămînt cultural românesc. Era unul dintre acei cari dela deschidere a slujit gimnaziului zarandean, pe lingă plată modestă, dar fiind la el cu credință, din dragoste și însuflețire pentru tot ce e românesc, — căci făcea parte din vechiul rînd bun de oameni ai noștri, cari mai ales în Zarand erau așa de tari în sufletul lor românesc.

A slujit după puterile sale nemulului și culturai române cu toată inima. Dzeu să-l așeze între aleșii sei.

Constatare. Ca răspuns la corespondența publicată de noi în numărul trecut din Șiclău, redacția „Poporului Român” ne atrage luarea aminte asupra faptului, că acea foaie publicase numai de o săptămîină răspunsul ce ni-s'a fost trimis și nouă. — De observam, noi nu-l mai publicam. Un răspuns venit în merit din Șiclău, l'om aduce în un număr viitor.

Pentru Monumentul Vlaicu sa'u adunat pân' acum la banca „Victoria” din Arad, pe urma apelului „Românului, 10.000 cor. La „Ardeleana” și „Asociațiune” în Sibiu alte cîteva mii.

Petrecheri.

— Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur „Andreiana” invită la Producțiunea Teatrală împreună cu dans care se va ținea a doua zi de Crăciun, în sala cea mare a hotelului „La leul de aur” din Sebeșul-săsesc. Venitul curat e destinat în favorul „Fondului văduvelor și orfanilor de meseriași”.

— Producțiune Teatrală și corală se aranjază în școala confesională gr.-or. română din comuna Mihăileni, Duminecă după crăciun, cînd despărțămîntul Brad al Asociațiunii va ținea o prelegere cu schiopicu. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlai.

— Grupul feciorilor din Jos din Pianul de sus, invită la ospățul lor care se va ținea în casele dlui Adam Cristea.

— Tinerimea rom. din Sărăcsău și din Bințiști sub conducerea preoțului local Vasile Henția invită la Producțiunea teatrală împreună cu cîntări ce se va aranja în sala școlai gr.-or. din Sărăchău, a 2-a zi de Crăciun. Venitul în favorul înfrumșetării bisericiei nou zidite.

— Producțiune teatrală și Concert aranjază tinerimea română din Rapoltul-mare, a 2-a zi de Crăciun, în localul școlai. Venitul curat e destinat pentru înzestrarea băieților săraci cu cărți de școală.

— Inteligența română din Hațeg și jur invită la Concertul urmat de Tombolă și dans ce aranjeată a 2-a zi de Crăciun în sala Hotelului „Mielul de aur” din Hațeg în favorul ambelor biserici române.

— Inteligența din Lančrăm invită la Concertul ce'l va aranja a doua zi de crăciun în localul școlai. Venitul în favorul școlai și bisericii.

— Cei ce ni-au trimis scrisori din partea locului, sunt rugați a fi cu nițică răbdare, căci le facem loc dela numărul viitor încolo. În acesta nu le-am mai putut cuprinde.

— Trimițînd abonamentul, puneți 40-50 fil. ca dar pentru „Fondul ziarștilor”, vă rugăm.

Stafie în automobil O foarte ciudată întimplare s'a petrecut în Londra. După sfîrșitul slujbei, preotul dela biserica din Kenigston (o parte a Londrei) chiar era să meargă cătră casă, cînd de odală l'a oprit o cocoană bine îmbrăcată, care era din cale-afară neliniștită și l'a rugat, să facă bine să meargă iute la un domn, care chiar trage de moarte! Preotul fără multă codire, s'a urcat în automobilul în care-l poftea doamna, și care în scurtă vreme s'a oprit înaintea unui palat pompos. Doamna se neliniștea din ce în ce mai tare și-l ruga pe preot să meargă cît mai repede. El se dete jos, apăsă bumbul dela clopoțelul electric, și întrebă pe portar: „Acî locuște dl X.?” „Da”, răspunse acela. Preotul îl întrebă atunci: „E adevărat, că e așa de bolnav stăpînul d'tale, și că m'a poftit la dînsul?” Portarul se miră foarte și-i răspunse, că stăpînul său e sănătos ca ei înșiși. „Dar, uite, zise preotul, — doamna aceasta...” și arată înapoi ci spre marea lui mirare, cucoana și automobilul nu mai erau la spatele lui, pieriseră ca în pămînt. Portarul crezî, că e ceva păcăleală la mijloc și chiar se pregătea să închidă ușa înaintea preotului, cînd veni stăpînul și întrebă, ce s'a întimplat? Preotul îi spuse și îi descrie și făptura dnei ce l'a adus aici. Stăpînul îi răspunse: „Nu am nici o cunoscută cum o descrii d'ta pe aceasta. Dar dacă chiar ești aci, pofteste și intră în casă”.

Cînd ajunseră în salon, zise stăpînul: „E de neînțeles, cum te-a trimis cineva pe d'ta la mine. Cu

toate că mă simt cît se poate de bine, dar am niște presimțiri rele. și îți mărturisesc, că chiar mă gîndeam uneori la un preot și la cuvintele lui, cari mîngăe așa de mult inimile tulburate. Și fiindcă ești aci, iaca și-oiu și spune toate cîte îmi apasă sufletul!

Au vorbit ei la olaltă o oară și s'au despărțit cu aceea, că pe mîne dimineață iar se vor întîlni la biserică. Dl X însă a doua zi nu venise, iar preotul se duse năcăjit, să vadă de ce nu s'a ținut de cuvînt? Dar ajungînd la poarta lui, a încremenit. Portarul îi spuse, că dl X. murise încă eri, nu peste multă vreme, după ce s'au despărțit! Intrînd la mort, rămase foarte izbit văzînd la capul aceuia fotografia doamnei, carea l'a chemat eri cu automobilul! „Cine e cucoana aceasta? întrebă pe un casnic. E soția stăpînului meu, — răspunse acela, dar e moartă de cincisprezece ani...”

Istoria asta a iscat foarte multă vorbă în jurul ei, și în deosebi spirițiștii, cei ce cred în întorcerea uneori a sufletelor celor răposați, pentru a da o știre oarecare celor pe cari îi aveau în lume, — se bucură de povestea asta, luîndu-o ca dovadă pentru credința lor.

UN ÎNDEMN

— Cei-ce voiți să faceți, o bun slujbă culturai românești, deprinzînd de cu vreme tineretul din comună, cu cetitul de foi — îi puteți atraže spre cetii și l puteți face să îndrăgească scrisoarea românească mai mult ca prin orice: punîndu-le în mână și junilor și fetelor, drăgălașa „Foaia Interesantă”, cu ale ei poezii, povești, znoave, populare și chipuri atrăgătoare! Săsi deprindeți a ceti și ei macar alîta foaie în fiecare săptămîină!, — c'apoi mai firziu să cer ei de ei la mai mult.

Pentru a putea face această bună slujbă răspîndirii dragostii de carte în popor, — conducerea foilor noastre face ușurări prețioase:

Fiecare abonat, mai poate căpăta în „Libertatea” se una una ori dauă „Foi Interesante”, pe lingă a se, — dacă mai trimite cîte 1 cor. de fiecare „Foaie Interesantă”, poate prețul regulat al foilor Acea Foaie o dă apoi în fiecare săptămîină junelui ori fetei pe sama căruia a abonat'o.

Tot abonatul bine înțelegător al glasului vremilor de azi, cari ce știință de carte și iarăș știință de carte! — ar trebui să aboneze încă 2-3 „Foi Interesante” în foile sale, pentru 2-3 tineri din vecini, din ulița sa! Prin asta, pe nesimțite, face un mare bine culturai viitoare a poporului nostru!

POSTA REDACȚIEI

Cineva ne-a trimis în 29 Dec. o corespondență închisă, în care a pus și l recipisă postală despre 1 cor. trimisă nouă în August, pe care să i-o socotim la abonament. Recipisa e pusă în Rézbánya, dar corespondența închisă ce ne aduce recipisă, nu știm

de unde-i pusă, că nu să cunoaște stăgilul postal. Acest abonat nu a scris nici comuna din care e, mier numele seu! Așa cum să știm cine ne scrie?! Să ne scrie de nou.

Din Inoe ne-a trmis cineva poezii populare scrise cu ceruza, mărunt și îndesat Nici nu cetim astfel de scrisori, că n'avem răgaz să stăm să gîlcim ce a scris cutare frățior, căruia-i-a fost tare scumpă hîrtia.

Tot așa rămân necetite multă vreme scrisorile prea lungi.

Cine vrea ca poeziile lui, să ajungă mai repede la cetit și, de-s bune, la tipărit în foaie, — să ne scrie curat și pe ales, și nu prea multe de odată. Cam zece chiuituri ori doine odată, e destul. —

Dela Banca de asig. „Transivania” din Sibiu, ni s'au trimis în 27 Dec. 3 cor. 50. fil. de cineva, a căruia nume (o stampilă) nu-l putem ceti. Nici un cuvînt pe coupon nu arată, că pe ce-s banii? Cel ce i-a trimis să ne scrie ce e cu acești bani?

Iosif Matei, Akron (America). La noi adresa îți e bună, foile îți merg regulat. Ne mirăm că spui că nu le capeți. Ți-am trimis de nou ultimii 3 numeri de-odată.

George Cioca. Kutylfalva; mai ai bun 1 cor.

Pavel Moican, Racașdia. Din „Eroii noștri” au apărut 3 numeri.

Nr. 1398/913.

Licitațiune.

Comuna Sztrugár din comitatul Szeben (cerc: Szászsebes) vinde prin licitațiune publică, care se va ținea în 18 Ianuarie st. n. 1914 la 10 oare dimineața în cancelaria notarială din Sztrugár — 371 fire de gorun dela tulpină din pădurea „Fața Lomakului”.

Aceste 371 fire de gorun, conform prețurii făcute de Oficiul silvanal, conțin 172 m³ lemne de clădit (folos) și 628 m³ lemne de foc.

Prețul strigării este 4667 cor. adică patru mii șase sute șazeci și sapte de coroane.

Vadiule de 10% a prețului de strigare sau 467 cor.

Până la începerea licitațiunei verbale, se primesc și ofertele închise provăzute cu vadiul sus amintit, înzestrate cu timbru de 1 cor. și cu declarația oferentului, că cunoaște condițiunile de licitare și se conformază acelora.

Postoferte nu se primesc.

Datele prețurii precum și condițiunile de licitare se pot vedea în decursul oarelor oficioase pînă la ziua licitării în cancelaria notarială din Sztrugár și în cancelaria Oficiului silvanal cercual reg. ung. din Szászsebes.

Sztrugár la 26 Decemvrie 1913.

Primăria comunală
1178 (1-2)

Crîșmă și local de boltă

se află de dat în arîndă în comuna Cioara (com. Alba-Inf.). Are 4 odăi, pivniță, șură, grajd, șopru, grădină, etc. — La caz de înțelegere, le și vind.

Simu Nicol. I. Constantin
(1165) 2-3 Alsócsóra p. ű.

Nr. 1747/913. not.

Publicațiune.

Circiuma comunală din Hurez se dă în arindă prin licitațiune publică, în 15 Ianuarie 1914, la 1 oră d. a., în cancelaria comunală.

Hurez, în 26 Dec. 1913.

(1175) 1-1 **Primăria comunală.****Anunț de deschidere.**

Subsemnatul aduc la cunoștința on. Dlor preoți, învățători și comercianți români din jurul Reghinului să șese, că mi-am deschis o prăvălie cu brinzături de tot felul, slănină și unsoare, diferite mezeluri, beuturi. spirituoase, vin și bere.

Beuturile spirituoase se capătă și cu paharul în localul prăvăliei

Rog binevoitorul dumnealor concurs.

Cu toată stima

IOAN FĂȚIAN, comerciant
Rechinul-săsesc (Szászregén),
Piața principala Nr 561.
Edificiul băncii „MURAȘANA”.

(1174) 1-1

Anunț.

Un local de prăvălie în piața orașului Szászsebes să poate închiria imediat de către vr'un negustor român, în condițiuni favorabile, putînd conta la sprijinul tuturor românilor din oraș și cerc, fiind singura prăvălie românească.

Szászsebes, 18/31 Dec. 1913.

Proprietar:

1179 (1-3) Protopresbiteratul gr.-or.

De vînzare

în Strada-de-mijloc Nr. 2. (în casele Jeilmann):

2 garnituri mobile, îmbrăcate în mătăasă, pentru salon;
1 stilp de maiolica (Majolika-Ständer);

1 etageră de maiolica;
1 oglindă mare;

Diferite chipuri în ramă;
1 casetă, tacimuri pentru 12 persoane, din argint curat;

1 trăsură pentru copii, nouă cu roate de gumă;
1 vană pentru copii, de tichiea;

1 termofor pentru dus vîntul (Thermophor Speisenträger);
5 felinare de părete, cu 2 și 3 brațe.

1 concert-gramofon „Melodia”, cu 60 plăci (1177) 1-2

Mijloc sigur de trai

va dobîndi acela, care mi va cumpăra crișma și prăvălia cu circulație anua de circa 55 până la 60 000 cor. — Situație favorabilă. Linia Hațeg-Caransebeș.

Adresa la Administrația foii noastre. (1176) 1-10

Vin

nou de desert, prima calitate, se află de vinzarea la „Pruna” societate comercială, Marosillye, dela 50 litri în sus:

Șiller 54 fl.

Bakator, Rizling . . . 56 fl.

(1169) 2-2

Publicațiune**de Licitațiune minuendă.**

Pe baza decizului judecătorei cercuale din Orăștie adus în 15 Nov. 1913, sub Nr. 1912 0 209/20 sunt plenipotențiat a da pe 6 ani succesivi în arindă imobilele de sub nr.ii 58 și 589 a cărții funduare din Orăștie, și nr. 76 a cărții funduare din Geoagiul-de jos.

Doritorii de exarindare sunt provocați ca pe baza cerinței actelor private, ofertele să și le trimită în termen de 30 zile dela apariția acestei publicațiuni.

Ofertele se pot referi și la toate imobilele sau și numai la cîte unul din imobile, eventual și la unele călcături. Deodată cu ofertul e a se trimite și vadiul, 5% din suma promisă.

Pentru vadiu primesc și libele de depunere dela băncile din loc.

Imi susțin dreptul, ca să-mi aleg dintre oferte pe acel care mi-se va părea mai favorabil, sau să le abandoz pe toate publicînd altă licitație minuendă.

E de considerat la eventualele oferte și aceia, ca jumătate din arindă e a se plăti la subscrierea contractului și această sumă se va considera ca rata ultimă a arindei, sau se va socoti pentru eventualele pagube făcute. Arinda anuală e a se plăti în două rate și anume: în 1 April și 1 Octobrie.

Neglijarea ori cărei rate va trage în urma ei scadența în 1 Octobrie a acelu an, cînd anume arindașul fără nici o abdicere e dator a părăsi locul esarindat

Imi susțin dreptul de abdicere în ori și care 1 April — fără să pot fi deobligat la orice îndatorire de desdăunare — în care caz arinda se sfîrșește la 1 Octobrie următor.

Pentru locurile cari sunt sămănate deja e a se plăti de jugărul cat. 50 cor.

Predarea resp. preluarea arindelor trebuie să se facă momentan ori cel mult pînă la 1 April.

Sigismund Schul
ca curatorul de sequestru al
lăsdămîntului lui Dr. Victor Schul.
(1170) 2-3

Călbeaza

la oi și vite mari, boi și vaci se vindecă numai prin medicina probată a apotecarului **SIMION ONICIU** din Abrud (Abrudbánya).

O doză (porție) pentru o oaie costă 60 fileri.

O doză (porție) pentru vite mari, 3 cor.

Onor public e rugat, ca dint'o comandă să se unească mai mulți la comandă, căci plăta postei le vine așa mai teftin. La comandă peste 100 cor., jumătate din preț să se trimită înainte. Comandă de probă nu se trimite mai puțin decît pentru 10 oi.

Comandele să pot face numai dela inventatorul medicinei:

SIMEON ONICIU,
apotecar în Abrud (Abrudbánya).

(1172) 2-5

Scrisori de mulțumită:

Medicina pentru călbează a primito și am proba-o, după cum să vede are efect. Totodată vă rog a-mi trimite acuma pentru o sută oi.

I d i c e l, la 10 Decembrie 1913.

Cu toată stima

MICHAEL COVRIG m. p.
prim. comunal.

St. die apotecar! Medicina ce am comanda-o de probă contra călbesei la oi, am proba-o și-am afla-o de bună, căci am tăiat din oi, m'am convins că călbeza în ficat era moartă.

Te rog deci mai trimite-mi pentru 30 de oi.

Offenbaia, 28 Dec. 1913.

ION MLADIN m. p.
mîcelar.

Deoarece ce cu leacul în contra călbesei ce am procurat dela Dvoastră, am probat cu 10 oi, și dovedindu se de foarte bună. Am tăiat una după două săptămîni dela folosință și n'am mai găsit în ea decît 6 fire și în alta moartă, de aceea vă rog încă pentru 30 oi, cît mai în grabă.

Somostelke, 29 Dec. 1913.

IOAN FRÂNCU m. p., com.

St. Die. Mă rog a-mi trimite medicina de probă pentru călbează la 17 oi.

Homorod-Darocz, 30 Novemb. 1913.

GEORGE SERACU m. p.
Nr. 207

Vă rog a-mi mai trimite medicina contra călbesei, pentru 43 cor. 80 fl.

Homorod-Darocz, 14 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Binevoiti a-mi trimite medicina contra călbesei pentru 55 oi.

Homorod-Darocz, 22 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Binevoiti a-mi mai trimite din medicina contra călbesei încă pentru 50 de oi.

Homorod-Darocz, 24 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

Vă rog b nevoiti a ne mai trimite pentru suma de 45 cor 60 fl. medicina contra călbesei.

Homorod-Darocz, 27 Dec. 1913.

G. SERACU m. p.

St. Die! Medicina contra călbesei, folosită pînă acum, a succes foarte bine. Medicina, precum se vede, are mare efect. Am tăiat din oile la care le-am dat, în una nu am aflat nici un fir de călbează și ficatul ca de miel de frumos, cu toate că știu sigur că înainte de a folosi medicina a avut călbează destulă, în una însă a mai fost cîteva fire. Te rog mai trimite-mi pentru 15 oi.

Kozmatelke, 29 Dec. 1913.

NFA GOE ROȘCA m. p.
arîndator

Telegrama:

Se ne trimiți medicina și globuri pentru 508 oi.

O p o v a, (Toronto) XII-15 1913.

IOSIF CRIȘAN.

Vă rog a-mi trimite cu reîntoarcerea postei încă pentru o sută oi.

I d i c e l, Dec. 1913.

MIHAI COVRIG m. p.
prim. comun.

Inainte de a și procura

VIE,**vin**

altoi și plante de lux, în interesul dtale cere catatogul nostru cel mai nou ilustrat, care pentru toți conține multe lucruri folositoare

Adresa punctuoasă

SZŐCS SÁNDOR f.a

szőlő-ültvény-telep és bortermelő r. t.

BIHARDIÓSZEG

(1167 2-18)

MEDICII

recomandă ea foarte potrivit
leac contra tusei

KAISER**Caramele****pectorale**

cu cei „3 brazi”.

Milioane de inși le folosesc în contra

TUSEI

răgușelei, a gaturaiului, a flegmei și a tusei măgărești.

6100 de atestate autentice de not. publ., scrise de medici și particulari, garantează efectul sigur.

Sunt bonboane cu un gust foarte plăcut!

Se găsesc în pachete de 20 și de 40 fileri, și în doze de 40 fileri:

în Orăștie la Apoteca N. VLAD (Demeter),

în Dobra la Apoteca W. UNBERATH,

și în alte apotece.

(1149) 6-18

AVIZ!

Subscrisul aduc la cunoștința Onor. public d n loc și jur că mi-am deschis în ORĂȘTIE,

Drumul-țării Nr. 31 un

atelier de petrărie

În care voi executa tot felul de lucru din piatră, precum *cruci, trepte, margini de groapă și lespezi de cripte*, etc — d la cele mai simple până la cele mai fine, d n peatră tare de gresă, sau din peatră de trachit, cu un cuvânt ori-ce lucrare care aparține breslei petrăritului.

Rugînd onoratul public a mă onora cu comanda dumnealor, semnez

SIMION ȘTEF, măestru petrărar.

Serviciu prompt! Prețuri moderate! Locile bune în toate mărimile se află totdeauna în depozit!

Tot aci să primesc și 2 învățăcei.

(1173) 1-3

VINURI

vechi și noi — de vîndut

Adresați-Vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos), PETRU BENEĂ, căci Vă trimite numai *vinuri bune, curate* și pe lângă prețurile cele mai moderate!

Anul 1911. Vinuri vechi:

	Anul 1911	1912
Vin alb — — —	82	62
Rizling — — —	86	64
Roșu de Miniș —	1 10	1 00
Carbenet — — —	1 15	—

Anul 1913. Vinuri noi:

Vin alb — — —	— 50
Rizling — — —	— 52
Șiller — — —	— 54

Rachle de trevere (comină) K. 1.60.
Rachle de comină, specialit. K. 2.20.

Prețurile sunt semnate după litru, în fileri Vinurile și rachia să expedieze sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. *Vase împrumutate pe timp de 2 luni.* Pentru calitatea vinului garantez:

PETRU BENEĂ,
proprietar de vii în Șiria Világos, (Arad. m.)
(947) 20 —

ARDELEANA

institut de credit și economii în Orăștie.

Primește depuneri spre fructificare cu

5, 5 1/2 și 6%

după mărimea sumei, termenul de abdicere și după natura depunerii.

Darea de interese după depuneri o plătește institutul.

(1109) 14—15

Direcțiunea.

Dacă toate le-ai cercat

dacă în toate te ai înșelat, atunci cumpără-ți o sticlă de

SPIRT SĂRAT „HUNGARIA“

singurul adevărat și singurul care la expoziția din Paris a cîștigat cel mai mare premiu: „Grand Prix Paris“.

Vinzător principal:

CORNEL DEMETER,
apotecar în Orăștie.

Se capătă și în prăvăliile mixte și în toate farmaciile din țară.

(1150) 6—26

CASSA DE PĂSTRARE (Reuniune) IN SĂLIȘTE

AVIZ

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște, primește depuneri spre fructificare

cu **5 și 5 1/2%**

după mărimea sumei și termenul de abdicere.

Darea de interese o plătește institutul.

(1042) 24—40

DIRECȚIUNEA

Compactor român

Cel mai vechiu și renumit

Cognac

este cel cu marca

Graf Keglevich St. utd.

(Succesorul I. Graf Keglevich)

PROMONTOR.

Premiat exclusiv cu **DIPLOME DE ONOARE** la numeroase Expoziții din țară și străinătate.

(1160) 5—9

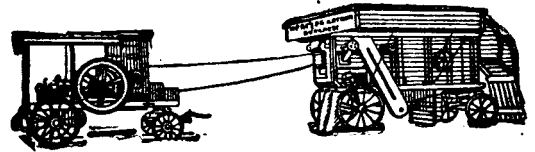
executînd lucrări de compactare, de la cele mai simple până la cele mai fine, — legături de cărți pentru bibliotecă, broșuri, protecoale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vignete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au bibliotecă privată ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui *Petru Ilieș*, compactor în Orăștie.

„AGRICOLA”, Intreprin. de mașini agricole și motoare BUDAPEST, V. Kóráll-utca 9.

Tot felul de uleiuri și curele!

Ce e bun e și ieftin!

Ce e bun e și ieftin!

Tot felul de articole tehnice!

Motoare de oleu brut originale șvediene și originale DIESEL, pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale. Motoare de benzină și oleu brut pentru garnituri de tralerat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit!

Prețuri moderate! Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. Catalog de prețuri și deslușiri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco. (1136) 9—12

Correspondență românească!

CAPITAL SOCIAL Coroane 1,200.000.

Giro-Conto la „ALBINA”. — Postsparkassa ung. 29.349

„Banca Generală de Asigurare” societate pe acții în Sibiu (Nagyszeben) — este:

întîia și singura bancă de asigurare românească, înființată de băncile românești de împrumut din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**, directorul-executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca Generală de Asigurare” face tot felul de asigurări în deosebi: asigurări contra pagubelor din foc și asig. asupra vieții în cele mai favorabile combinațiuni.

Asigurările se pot face la oricare bancă românească (institut de credit), precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai Societății. — Prospecte (îndrumări și lamuriri), tarife și informațiuni se dau gratis și îndată.

Persoanele cunoscute ca acviziatori buni și cu legături, pot fi primite ori-cînd în serviciul Societății.

„Banca Generală de Asigurare” dă lamuriri gratuite în ori-ce treburi de asigurare, fără deosebire că acele asigurări sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze la: „Banca Generală de Asigurare”, Centrala din Sibiu—Nagyszeben ori la Agenturile ei principale din Brașov (fil. „Albina”) și Arad (Jóseffőherceg-ut 1/a) în Orăștie la „ARDELEANA” (dl Simion Dămian, funcționar).